

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΜΕ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

Δημιουργικές Συνεργασίες Δημοτικών Σχολείων με Εικαστικούς Καλλιτέχνες

Σχολική Χρονιά 2019 - 2020

Τίτλος ενότητας: «Σπίτι: Χώρος-Έννοια-Σύμβολο»

Θεματικές Περιοχές: Ταυτότητα, Κοινωνία και Ζωή

Βαθμίδα: 2 / Τάξη Γ΄

Διάρκεια: 4 X 80 λεπτά μαθήματα (με κάθε τάξη)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Η ενότητα εντάσσεται στο πλαίσιο του διαχρονικού στόχου «Γνωρίζω – Δεν Ξεχνώ – Διεκδικώ» και του υπό έμφαση στόχου της φετινής χρονιάς «Παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία – Προσφυγιά». Στο μάθημα των Εικαστικών Τεχνών εστιάζουμε στην έννοια του σπιτιού/της κατοικίας, με βάση τα έργα της εικαστικού Ελένης Παναγίδου και παράλληλα στους προβληματισμούς αναφορικά με το τι συμβολίζει η κατοικία. Στόχος είναι το σπίτι να μη γίνεται κατανοητό ως μια στατική έννοια, αλλά ως ένας συμβολισμός που μετασχηματίζεται αναλόγως του χώρου στον οποίο βρίσκεται, φέροντας όμως πάντα μέσα του τις μνήμες των κατοίκων του. Η έννοια της κατοικίας αποτελείται από μια σύνθεση των προηγούμενων εμπειριών των ανθρώπων που μένουν σε αυτή και του ίδιου του τόπου που τους φιλοξενεί, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την ιστορία του. Ως εκ τούτου, το σπίτι είναι μια εναλλαγή του παρελθόντος με το παρόν, του παλιού με το παρόν, του παλιού με το καινούριο, του διωγμού και της σταθερότητας, της εγκατάλειψης και της αγκαλιάς, της προσφυγιάς με τη γαλήνη.

Στόχοι ενότητας

Τα παιδιά να:

- 1.1.1. συνδέουν την έννοια του σπιτιού με το δικό τους πλαίσιο και εαυτό, αλλά και σε σχέση με άλλους (αναφορά σε συναισθήματα εγκατάλειψης σπιτιού) (θεματική περιοχή: Ταυτότητα)
- 1.2. συνδέουν το κοινωνικό πρόβλημα της προσφυγιάς και της μετανάστευσης με το πλαίσιο της καθημερινότητάς τους (Θεματική περιοχή: Κοινωνία και Ζωή)
- 2.1. εντοπίζουν τα μορφολογικά και δομικά στοιχεία: σχήμα, όγκος, χώρος, τοποθέτηση στα έργα του καλλιτέχνη, και να τα εφαρμόζουν και στα δικά τους έργα
- 3.1.1. εξερευνούν τις ιδιότητες του γύψου και τον τρόπο χρήσης του, δημιουργώντας έργα τριών διαστάσεων
- 3.2.3. συνδυάζουν τεχνικές χαρακτηριστικές στα έργα τους (τύπωμα, κολλαγραφία, σφραγίδες)
- 3.3. συλλέγουν δεδομένα από προσωπικές εμπειρίες, έντυπο υλικό, έργα τέχνης κ.λ.π. για το θέμα της προσφυγιάς-μετανάστευσης [ταξίδι-διωγμός] (εικαστικό ημερολόγιο)
- 3.6. εφαρμόζουν ρουτίνες ασφάλειας (ορθή χρήση υλικών και μέσων)
- 4.2-4.3. παρατηρούν έργα της εικαστικού Ε. Παναγίδου και να απομονώνουν φυσικά χαρακτηριστικά και νοήματα
- 5.2 προωθούν το έργο τους (και τις εικαστικές διαδικασίες) σε ευρύτερο κοινό (σχολείο, γονείς, κοινότητα) σε σχετική εκδήλωση του σχολείου για τον στόχο αυτό.

Πορεία Ενότητας

Μάθημα 1

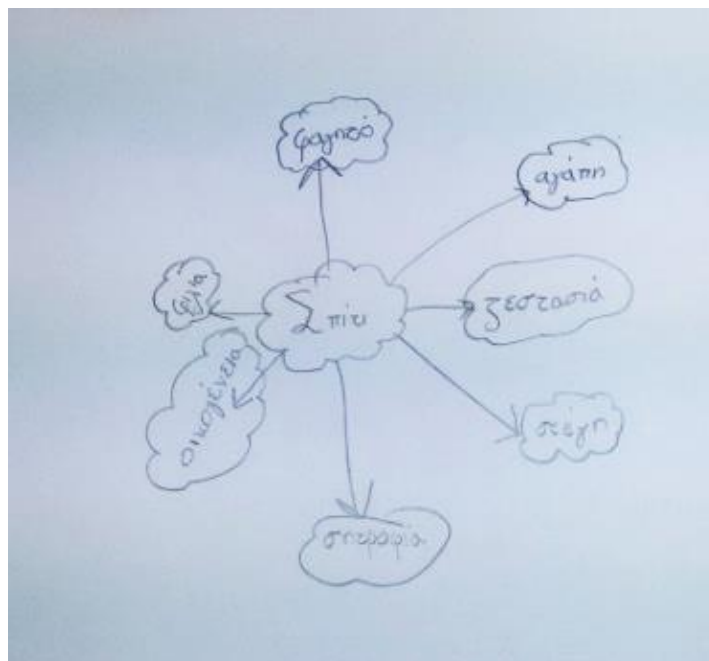
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Γνωριμία με το έργο της εικαστικού

Η καλλιτέχνης (Ελένη Παναγίδου) παρουσιάζει στα παιδιά δικά της χαρακτηριστικά έργα με ιδιαίτερη αναφορά στα έργα που έχουν θέμα το σπίτι.

Τι συμβολίζει το σπίτι;

Τα παιδιά καλούνται να ανακαλύψουν τους συμβολισμούς του σπιτιού στα έργα της εικαστικού (έννοιες σχήμα, σύμβολο). Έπειτα αναφέρουν και καταγράφουν στο εικαστικό τους ημερολόγιο τους δικούς τους συμβολισμούς για το δικό τους σπίτι.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Το δικό μου σπιτάκι

Τα παιδιά καλούνται να δημιουργήσουν το περίγραμμα ενός σπιτιού και το κόβουν.

Δημιουργία πατρών / μόλας σπιτιού

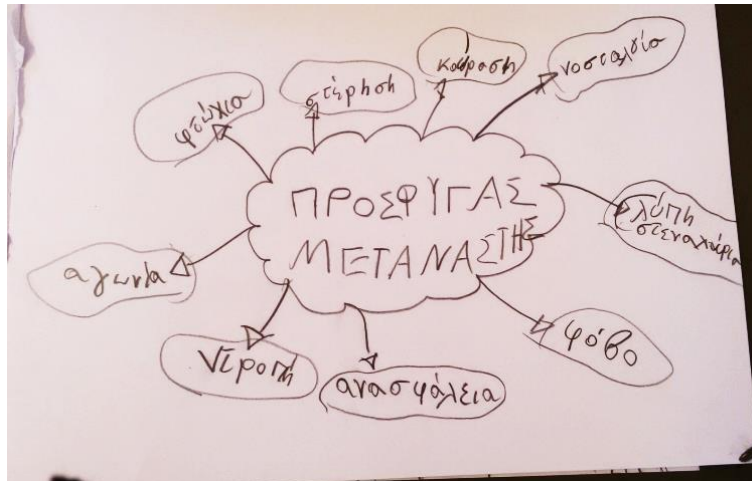

Τα παιδιά δημιουργούν τη μόλα (σχεδιάσμα) του σπιτιού τους σε κομμάτι κόριφλουτ.

Μάθημα 2

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Το σπίτι ως σύμβολο

Τα παιδιά προβληματίζονται ξανά για την έννοια του σπιτιού ως θετικό σύμβολο (ζεστασιά, προστασία, ασφάλεια, γαλήνη, αγάπη) αλλά και ως αρνητικό σύμβολο (έννοιες πρόσφυγας, μετανάστης) και στα συναισθήματά τους.

Καταγράφουν τις σκέψεις τους στο εικαστικό τους ημερολόγιο.

«Βαλίτσες»

Γίνεται γνωριμία με έργα του καλλιτέχνη Αλέξη Ακριθάκη με θέμα «Βαλίτσες».

Τα παιδιά εστιάζουν στα σύμβολα που χρησιμοποιεί ο καλλιτέχνης, για να δείξει το ταξίδι, και καταγράφουν στο εικαστικό τους ημερολόγιο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Συμβολίζω τη μετανάστευση- προσφυγιά

Τα παιδιά καλούνται να σκεφτούν και να καταγράψουν στο εικαστικό ημερολόγιο, δικά τους σύμβολα που θα χρησιμοποιούσαν για το θέμα της προσφυγιάς και της μετανάστευσης.

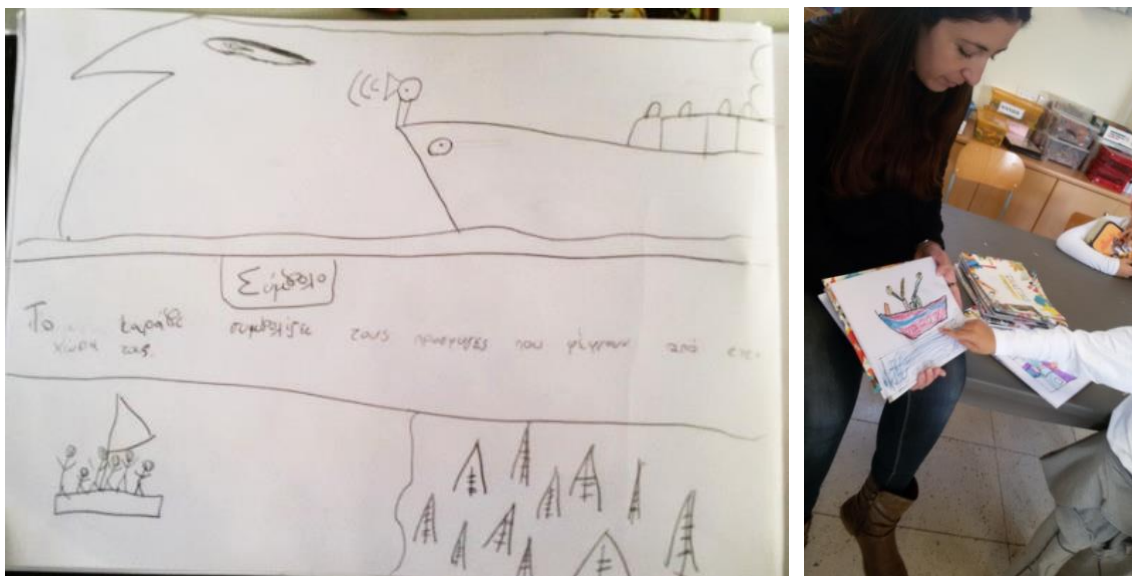
Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, η εικαστικός, παίρνει κάθε φορά μια ομάδα μαθητών/τριών σε εξωτερικό χώρο για τη δημιουργία του γύψου και την τοποθέτησή του στις μόνες σπιτιών.

Μάθημα 3

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Ένα σπίτι μακριά από το σπίτι

Τα παιδιά καλούνται να σκεφτούν πώς θα συμβόλιζαν το «άλλο» σπίτι, του πρόσφυγα (αναφορά στους πρόσφυγες του 1974), του μετανάστη. Ένα σπίτι που κουβαλά τις θύμησες, αναμνήσεις, νοσταλγίες, αλλά και τα όνειρα, την ελπίδα για μια νέα αρχή, μια νέα ζωή.

Παρουσίαση των συμβόλων στην ολομέλεια

Παρουσιάζονται τα σκίτσα του κάθε παιδιού και κάθε παιδί επιλέγει ένα από τα σύμβολά του. Καλούνται να εξηγήσουν γιατί το διάλεξαν και τι συμβολίζει.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Παρακολούθηση βίντεο για την τεχνική και δημιουργία σφραγίδων

Τα παιδιά παρακολουθούν βίντεο σχετικό με την τεχνική της Κολλαγραφίας με αφρώδες υλικό από τον ακόλουθο σύνδεσμο της ιστοσελίδας Εικαστικών Τεχνών του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας: <http://eikad.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/vinteo-technikes/18-vinteo-technikes/178-vinteo-technikes-kollagrafia> και επεξηγείται από την εικαστική διαδικασία.

Επιλέγουν κάποια από τα σύμβολα που έχουν καταγράψει, τα σχεδιάζουν σε κομμάτι αφρώδους υλικού και τα κόβουν δημιουργώντας σφραγίδες.

Μάθημα 4

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Τύπωμα στα γύψινα σπιτάκια

Επίδειξη τεχνικής από την εικαστικό: Η εικαστικός επιλέγει μια σφραγίδα και καλεί τον μαθητή να τη βοηθήσει στη διαδικασία τυπώματος στο γύψινο σπιτάκι.

Η διαδικασία επαναλαμβάνεται και με τους υπόλοιπους μαθητές, δημιουργώντας μια σύνθεση στο κάθε σπιτάκι με βάση το θέμα (ένα σπίτι, μακριά από το σπίτι, προσφυγιά – μετανάστευση).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Ολοκλήρωση έργων

Τα σπιτάκια τοποθετούνται όλα σε ένα σημείο της τάξης και τα παιδιά κάνουν τις παρατηρήσεις τους για τα έργα τους και το ταξίδι που έκαναν παρέα με την εικαστικό.

Επίσης προτείνουν δικές τους ιδέες για τρόπους έκθεσης των έργων τους και προώθησή τους στους υπόλοιπους μαθητές και στην κοινότητα.

Τελικό έργο

Σχολείο: Δημοτικό Σχολείο Γερίου Α΄

Σχεδιασμός/Εφαρμογή Μαθήματος: Σοφία Αντωνίου, Εκπαιδευτικός Τέχνης

Εικαστικός: Ελένη Παναγίδου

Υποστήριξη: Έφη Ιωακείμ, Σύμβουλος Τέχνης

Εποπτεία: Τερέζα Λαμπριανού, ΕΔΕ Τέχνης

Σχολική Χρονιά: 2019 - 2020